

Program Operacyjny INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013

Szczegółowy opis priorytetów

Kryteria wyboru projektów¹

PRIORYTET V: OCHRONA PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH

Tekst ujednolicony obowiązujący od 5 czerwca 2013 r.

przygotowany na podstawie uchwał Komitetu Monitorującego POIiŚ nr 2/2008 oraz nr 3/2008 z dn. 5 lutego 2008 r., nr 10/2008 z dn. 6 marca 2008 r., nr 20/2008 z dn. 8 kwietnia 2008 r., nr 25/2008 oraz nr 26/2008 z dn. 19 czerwca 2008 r., nr 33/2008 z dn. 30 grudnia 2008 r., nr 14/2009 oraz 18/2009 z dn. 9 września 2009 r., nr 21/2009 z dn. 23 listopada 2009 r., nr 5/2010 z dn. 15 czerwca 2010 r., nr 9/2010 i nr 10/2010 z dn. 2 listopada 2010 r., nr 1/2011 z dn. 11 stycznia 2011 r., nr 7/2011 z dn. 27 czerwca 2011 r., nr 8/2011 z dn. 9 grudnia 2011 r., nr 1/2012 oraz nr 2/2012 z dn. 21 marca 2012 r., nr 6/2012 z dn. 16 sierpnia 2012 r., nr 2/2013 i 3/2013 z dn. 30 stycznia 2013 r., nr 6/2013, 7/2013 i 8/2013 z dn. 8 kwietnia 2013 r. oraz nr 12/2013 i 13/2013 z dn. 5 czerwca 2013 r.

¹ Szczegółowe zasady oceny i wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zawarte są w załączniku nr 2 do „Szczegółowego opisu priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko” pt. „Organizacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko”.

Wersja obowiązująca od 5 czerwca 2013 r.

Kryteria wyboru projektów zostaną przyjęte przez Komitet Monitorujący Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przewidziano następujące tryby wyboru projektów:

- tryb indywidualny;
- tryb systemowy;
- tryb konkursowy.

W przypadku projektów „dużych”², niezależnie od trybu wyboru podejmowana będzie decyzja o przesłaniu projektu do Komisji Europejskiej”.

TRYB INDYWIDUALNY

Tryb indywidualny ma zastosowanie do projektów ujętych w indykatywnym wykazie indywidualnych projektów kluczowych.

Podjęcie decyzji o dofinansowaniu projektu indywidualnego (ujętego w wykazie) podejmowana będzie w oparciu o **kryteria formalne** oraz **kryteria merytoryczne I oraz II stopnia** (projekty dotyczące przygotowania projektów inwestycyjnych wybierane są do dofinansowania wyłącznie w oparciu o kryteria formalne i merytoryczne I stopnia)..

TRYB SYSTEMOWY

Tryb systemowy ma zastosowanie do projektów:

- wytypowanych przez Ministra Zdrowia wybieranych do dofinansowania pod kątem **kryteriów formalnych** oraz **kryteriów merytorycznych I oraz II stopnia** (projekty dotyczące przygotowania projektów inwestycyjnych wybierane są do dofinansowania wyłącznie w oparciu o kryteria formalne i merytoryczne I stopnia).;
- pomocy technicznej wybieranych do dofinansowania pod kątem **kryteriów formalnych** oraz **kryteriów merytorycznych** określonych dla priorytetów XIV i XV.

TRYB KONKURSOWY

Tryb konkursowy ma zastosowanie do projektów wybieranych w ramach konkursów*. Projekty konkursowe wybierane będą do dofinansowania w oparciu o **kryteria formalne**, **kryteria merytoryczne I stopnia** oraz **kryteria merytoryczne II stopnia** (projekty dotyczące przygotowania projektów inwestycyjnych wybierane są do dofinansowania wyłącznie w oparciu o kryteria formalne i merytoryczne I stopnia)..

---

² Zgodnie z art. 41 pkt. 2 Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r. *ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* (Dz.U. L 210 z 31.07.2006 decyzję dotyczącą dofinansowania dla projektu dużego podejmuje Komisja Europejska. Zgodnie z art. 39 ww. rozporządzenia dużymi projektami są zadania, których całkowity koszt przekracza kwotę 50 mln euro.

* Za wyjątkiem projektów priorytetu IV *Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska*. Zasady oceny i wyboru projektów tego priorytetu zawarte są w karcie danego działania.

Niniejszy dokument zawiera zestawienie kryteriów wyboru projektów dla operacji wspieranych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 – 2013.

Kryteria wyboru projektów dzielą się na:

- **kryteria dostępu** – mające zastosowanie dla projektów wybieranych w ramach działań od 4.2 do 4.6. Kryteria te zawierają się w kartach poświęconych poszczególnym działaniom od 4.2 do 4.6.
- **Kryteria formalne** – mające zastosowanie do projektów wybieranych w trybach: indywidualnym, systemowym oraz konkursowym. Kryteria formalne mogą być poszerzone o kryteria szczegółowe dla danego typu projektu. Dodatkowe kryteria formalne zawierają się w karcie poświęconej danemu działaniu w niniejszym dokumencie.
- **Kryteria merytoryczne I stopnia** – mające zastosowanie do projektów wybieranych w trybie konkursowym systemowym i indywidualnym. Kryteria merytoryczne I stopnia mają charakter kryteriów indywidualnych dla danego typu projektu i zawierają się w karcie poświęconej danemu działaniu w niniejszym dokumencie.
- **Kryteria merytoryczne II stopnia** – mające zastosowanie do projektów wybieranych w trybach: indywidualnym, systemowym z wyjątkiem projektów pomocy technicznej* oraz konkursowym. Kryteria merytoryczne II stopnia mogą być poszerzone o kryteria szczegółowe dla danego typu projektu. Kryteria merytoryczne II stopnia zawierają się w karcie poświęconej danemu działaniu w niniejszym dokumencie. Kryteria merytoryczne II stopnia (horyzontalne i ewentualnie dodatkowe) nie znajdują zastosowania do projektów dotyczących przygotowania projektów inwestycyjnych.

---

* Kryteria merytoryczne odnoszące się do projektów pomocy technicznej zawierają się w karcie danego działania.

1. Kryteria formalne*

<u>l.p.</u>	<u>Nazwa Kryterium</u>	<u>Opis Kryterium</u>	<u>TAK/NIE</u>
1.	Wniosek złożony w terminie.	Termin składania wniosków, w przypadku projektów konkursowych podany jest w ogłoszeniu o naborze wniosków. Datę złożenia wniosku dla projektów indywidualnych określa IP/IW indywidualnie dla każdego projektu mając na względzie zapisy preumowy oraz dotrzymanie zasady n+3/n+2.	
2.	Wniosek sporządzono na obowiązującym formularzu.	Formularz wniosku dostępny jest na stronach internetowych MRR, do których odwołanie zawiera się w ogłoszeniu o naborze wniosków. (Formularz dotyczący projektów pomocy technicznej dystrybuowany będzie indywidualnie do potencjalnych beneficjentów).	
3.	Wniosek wypełniony jest w języku polskim.	Informacje w treści wniosku spełniają wymogi ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim. Tytuł i opis projektu w jasny i nie budzący wątpliwości sposób powinien obrazować faktyczne zadanie lub realizację pewnego etapu większego przedsięwzięcia, które zostanie w określonych ramach zrealizowane.	
4.	Zgodność okresu realizacji z okresem programowym.	Zgodnie z zasadą n+2 realizacja projektu musi zakończyć się przed końcem 2015 roku.	
5.	Kompletność wniosku.	<ul style="list-style-type: none"> - wymagana liczba egzemplarzy wniosku, - wniosek zawiera wszystkie strony, - wszystkie wymagane pola we wniosku zostały uzupełnione, - wniosek zawiera poprawne wyliczenia arytmetyczne, - wersje papierowe i elektroniczna wniosku są tożsame, - wniosek jest podpisany przez osobę upoważnioną, - wniosek opatrzony jest pieczęcią wnioskodawcy, - wszystkie załączniki są czytelne (w szczególności skany dokumentów, mapy), - załączniki w wersji elektronicznej zostały zapisane w formatach niewymagających specjalistycznego oprogramowania (np. PDF, JPG) - modele finansowe zostały zapisane w formacie „xls.” z aktywnymi (odblokowanymi) formułami 	
6.	Wniosek posiada komplet załączników.	<p>Zakres wymaganych załączników projektów konkursowych zawarty jest w ogłoszeniu o naborze wniosków. W przypadku projektów indywidualnych i systemowych zestawienie wymaganych dokumentów określa instytucja przyjmująca wniosek.</p> <p>Załączniki do wniosku są ważne i zgodne z odpowiednimi polskimi oraz unijnymi przepisami szczególnie jeśli chodzi o przepisy o ochronie środowiska, przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.</p>	

* Nie dotyczy działania 4.1 Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego.

7.	Zgodność z Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko oraz „Szczegółowym opisem priorytetów POIiŚ”.	Aby kryterium było spełnione wszystkie poniżej określone elementy muszą zostać spełnione: - Typ/rodzaj projektu zgodny z przewidzianym w szczegółowym opisie priorytetów POIiŚ - Typ beneficjenta - Zachowanie pułapu maksymalnego poziomu dofinansowania, - Spełnienie warunku minimalnej/maksymalnej wartości projektu (o ile dotyczy), - Beneficjenci objęci projektem są uprawnieni do ubiegania się o przyznanie dofinansowania w zakresie określonym we wniosku	
8.	Strategiczny charakter projektu***	Projekt realizuje cele dokumentu strategicznego przyjętego przez Radę Ministrów lub inny właściwy podmiot na poziomie krajowym (np. SRK) oraz dokumentu strategicznego na poziomie UE (np. SWW). W uzasadnionych przypadkach możliwe jest wskazanie projektu dokumentu, który został już w części dotyczącej danego projektu uzgodniony, przed jego zatwierdzeniem. Właściwa IP określiła szczegółową listę dokumentów, które zostaną wykorzystane przy ocenie przez daną instytucję*.	
9.	Skala oddziaływania projektu (ponadregionalna i krajowa)***	Ujęcie projektu w strategiach o charakterze ponadregionalnym. W przypadku braku takich dokumentów, należy uzasadnić oddziaływanie wykraczające poza obszar województwa, w którym realizowany jest projekt.	
10.	Wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie.	Na podstawie art. 210 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.	

2. Kryteria merytoryczne I stopnia - kryteria merytoryczne I stopnia zawierają się w karcie poświęconej danemu działaniu.

* Lista dokumentów zostanie umieszczona na stronie internetowej instytucji zarządzającej pod adresem www.poiis.gov.pl

*** Nie dotyczy priorytetów XIV I XV (Pomoc techniczna). Dla projektów dotyczących przygotowania dokumentacji należy odnieść się do komponentu inwestycyjnego, na potrzeby którego dana dokumentacja jest przygotowywana.

3. Kryteria merytoryczne II stopnia**

L.P.	NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM	TAK/NIE
1.	Kompletność dokumentacji aplikacyjnej: wniosku i załączników.	Zakres wymaganych załączników projektów konkursowych zawarty jest w ogłoszeniu o naborze wniosków. W przypadku projektów indywidualnych zestawienie wymaganych dokumentów określa instytucja przyjmująca wniosek. W ramach kryterium oceniana będzie również zgodność zapisów wniosku z wymogami instrukcji do wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie. Aktualna instrukcja do wypełnienia wniosku jest dostępna wraz z regulaminem konkursu.	
1.1	Poprawność analizy finansowej i ekonomicznej	Sprawdzana jest zgodność z wytycznymi MRR w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód (gdy mają zastosowanie), spójność i czytelność przyjętych dodatkowych założeń, poprawność dokonanych wyliczeń w szczególności wyliczeń mających wpływ na wysokość wydatków kwalifikowanych, w tym wielkość luki finansowej. Kryterium nie ma zastosowania jeśli poprawność została sprawdzona na wcześniejszym etapie oceny projektu, a dane mające wpływ na poziom dofinansowania nie uległy zmianie.	
1.2.	Spójność informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku.	Ocena polegać będzie na weryfikacji spójności informacji zawartych we wniosku oraz załącznikach do wniosku w tym dokumentacji technicznej. Wymóg spójności dokumentów nie oznacza konieczności sporządzania na nowo dokumentów przygotowanych na wcześniejszym etapie przygotowania projektu (np. studium wykonalności). Różnice pomiędzy dokumentami przygotowywanymi w oparciu o ogólne informacje a dokumentem ostatecznym nie oznaczają niespełnienia kryterium, konieczne jest jedynie wyjaśnienie przyczyn różnic oraz zaktualizowanie informacji, które są umieszczone we wniosku o dofinansowanie, w szczególności tych mających wpływ na wysokość dofinansowania.	
1.3.	Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności	Sprawdzana jest potencjalna kwalifikowalność wydatków planowanych do poniesienia na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie, czyli poprawność przypisania wydatków do wydatków kwalifikowalnych zgodnie z zasadami zawartymi w „Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO IiŚ”, w tym zgodność z zasadą niezbędności wydatku dla realizacji projektu. Ponadto weryfikowana jest zasadność przypisania do wydatków kwalifikowalnych tych wydatków, dla których, zgodnie z Wytycznymi, warunkiem koniecznym dla ich uznania za kwalifikowalne jest ich wskazanie we wniosku o dofinansowanie i w umowie o dofinansowanie.	
2.	Gotowość techniczna projektu do realizacji na poziomie wymaganym dla danego priorytetu / działania PO IiŚ	W zależności od priorytetu/działania/typu projektu udokumentowane prawo do dysponowania gruntami lub obiektami na cele inwestycji, posiadanie wymaganej dokumentacji technicznej i projektowej, wymaganych prawem decyzji, uzgodnień i pozwoleń administracyjnych. Szczegółową listę wymaganych dokumentów określa instytucja organizująca konkurs w ogłoszeniu o konkursie. W przypadku projektów indywidualnych i systemowych określa instytucja pośrednicząca.	

** Nie dotyczy projektów priorytetu IV *Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska*. Kryteria merytoryczne II stopnia odnoszące się do tego priorytetu zawierają się w karcie danego działania. Nie dotyczy również projektów dotyczących przygotowania projektów inwestycyjnych.

3.	Gotowość organizacyjno-instytucjonalna projektu w obszarze zawierania umów.	<p>Czy beneficjent posiada procedury (tryb postępowania) w obszarze zawierania umów dla zadań objętych projektem (w przypadku umów zawieranych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych zgodność z zasadami obowiązującymi w ramach PO IiŚ jest zapewniona przez działanie zgodnie z tą ustawą. W przypadku umów do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych Beneficjent powinien przedstawić wewnętrzne procedury uwzględniające zasady zawierania umów określone w <i>Wytycznych do kwalifikowania wydatków w ramach PO IiŚ</i>).</p> <p>Kryterium spełnione jest w przypadku, gdy Beneficjent przedstawi procedury wymagane zgodnie z kryterium, które są zgodne z zasadami obowiązującymi w PO IiŚ.</p> <p>W przypadku projektów zakończonych przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie, należy przedstawić procedury zgodnie z którymi beneficjent zawierał umowy dla zadań objętych projektem.</p>	
4.	Trwałość projektu	Zdolność do utrzymania produktów projektu, co najmniej 5 lat po zakończeniu realizacji.	
5.	Wykonalność finansowa projektu	Sytuacja finansowa beneficjenta/operatora nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów projektu, potwierdzone, wiarygodne źródła współfinansowania projektu.	
6.	Efektywności energetyczna proponowanych rozwiązań technicznych lub brak wpływu na efektywność energetyczną.	<p>Kryterium jest spełnione, jeżeli z dokumentacji wynika, iż tam, gdzie to mogło mieć uzasadnienie racjonalne zużycie energii, efektywność energetyczna, użycie energii ze źródeł odnawialnych, działania redukujące i kompensacyjne, jak również promocja niskowęglowych rozwiązań, zostały wzięte pod uwagę przy wyborze wariantów lub na innym właściwym etapie przygotowania projektu, lub opisano proces, w ramach którego będą te elementy brane pod uwagę na dalszych etapach.</p> <p>Kryterium jest również spełnione w przypadku, kiedy typ projektu wskazuje na niewielki ewentualny wpływ na efektywność energetyczną danego typu projektów.</p> <p>Nie ma konieczności ponownej oceny w przypadku, gdy efektywność energetyczna była elementem oceny w ramach kryteriów merytorycznych I stopnia.</p>	
7.	Zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska.	<p>Weryfikacja pełnej dokumentacji zgodnie z wytycznymi w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych</p> <p>Dokument dostępny jest na stronie internetowej pod adresem: http://www.mrr.gov.pl/ </p>	

PRIORYTET V: OCHRONA PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH

DZIAŁANIE 5.1: WSPIERANIE KOMPLEKSOWYCH PROJEKTÓW Z ZAKRESU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH (EKOSYSTEMÓW) NA OBSZARACH CHRONIONYCH ORAZ ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI GATUNKOWEJ

Przewidywane tryby wyboru:

- tryb konkursowy

1. Dodatkowe kryteria formalne

<u>I.p.</u>	<u>Nazwa Kryterium</u>	<u>Opis Kryterium</u>	<u>TAK/NIE</u>
11.	Projekt o charakterze powtarzalnym – realizowany z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi	Opis V osi priorytetowej zakłada wspieranie projektów o charakterze powtarzalnym – realizowanych z wykorzystaniem metod i narzędzi o potwierdzonej skuteczności. Beneficjent powinien zadeklarować czy planowany projekt spełnia to założenie.	
12.	Poprawność wykonania <i>Planu realizacji przedsięwzięcia</i>	Ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku <i>Planu realizacji przedsięwzięcia</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami określonymi w ogłoszeniu o konkursie	
13.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub dyrektora parku narodowego w przypadku projektów w parkach narodowych. W przypadku ośrodków CITES projekt musi być dodatkowo zgodny z koncepcją budowy ośrodków CITES opracowaną przez ministra właściwego ds. środowiska.	

2. Kryteria merytoryczne I stopnia.

OCHRONA GATUNKÓW I SIEDLISK IN-SITU (wariant a)

oraz OCHRONA GATUNKÓW EX-SITU, OCHRONA ZASOBÓW GENOWYCH ORAZ BUDOWA CENTRÓW REHABILITACJI ZWIERZĄT (wariant b)

<u>Nr</u>	<u>Kryteria</u>	<u>Opis kryterium</u>	<u>Zasady oceny kryterium</u>	<u>Waga</u>	<u>Punktacja*</u>	<u>Max. Punktacja</u>	<u>Wynik</u>
1.a i b	Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne	<p>Ocena opiera się na sześciu kryteriach cząstkowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów ekologicznych:</p> <p>1.1. Celowość realizacji proponowanego projektu.</p> <p>1.2. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.</p> <p>1.3. Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb gatunków, siedlisk lub ekosystemów będących przedmiotem projektu lub znajdujących się w jego oddziaływaniu oraz komplementarność podejmowanych działań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze objętym projektem.</p> <p>1.4. Adekwatność zastosowanych metod i technologii.</p> <p>1.5. Zgodność z lokalnymi planami ochrony i programami ochrony gatunków (jeśli istnieją).</p> <p>1.6. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.</p>	<p>3p. – w dużym stopniu spełnia kryterium,</p> <p>2p. – w średnim stopniu spełnia kryterium,</p> <p>0p. – w niewielkim stopniu spełnia kryterium,</p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>4</p>		51	

* Wypełnia osoba oceniająca.

2. a i b	Znaczenie gatunku lub siedliska dla europejskich lub krajowych zasobów	Ocena znaczenia gatunku lub siedliska prowadzona będzie na podstawie <i>Raportów dotyczących stanu zachowania wszystkich siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty</i> , przygotowanych przez Polskę w roku 2007 zgodnie z postanowieniami art. 17. 1 Dyrektywy Siedliskowej, <i>Polskiej Czerwonej Księgi Roślin i Zwierząt</i> lub <i>Czerwonych Listach gatunków</i> . (jeżeli gatunek znajduje się za równo w <i>Raporcie</i> , <i>Czerwonej Księdze</i> jak i <i>Czerwonej Liście</i> , punkty przyznawane są na podstawie oceny korzystniejszej)	3 p. – Siedliska i gatunki w złym stanie (U2), gatunki wymarłe w Polsce (EXP) lub krytycznie zagrożone (CR) 2 p. – Siedliska i gatunki w stanie niezadowalającym (U1) lub nieznanym (XX), gatunki zagrożone wyginięciem (EN) lub narażone na wyginięcie (VU) 1 p. – Inne siedliska lub gatunki według naukowych źródeł uznane za wymagające ochrony, w tym m.in: siedliska i gatunki w stanie właściwym (FV), gatunki niższego ryzyka (LR), gatunki wymagające ochrony zasobów genowych lub gatunki nie wymagające ochrony (w przypadku projektów dotyczących centrów rehabilitacji zwierząt)	4		12	
3a.	Znaczenie zagrożeń i pilność ich likwidacji	Ocenie podlegają konsekwencje nie podejmowania działań przewidzianych w ocenianym projekcie. Uwaga: Kryterium dotyczy projektów z zakresu ochrony gatunków i siedlisk <i>in-situ</i>	2 p. – Brak proponowanych w projekcie działań doprowadzi do utraty gatunku/siedliska przyrodniczego na danym stanowisku/stanowiskach lub gatunek/siedlisko nie zostaną na tym stanowisku przywrócone/odtworzone 1 p. – Brak proponowanych w projekcie działań stwarza ryzyko pogorszenia warunków siedliskowych lub zmniejszenia populacji na danym stanowisku/stanowiskach	2		4	
3b.	Znaczenie zagrożeń i pilność ich likwidacji	Ocenie podlegają konsekwencje nie podejmowania działań przewidzianych w ocenianym projekcie. Uwaga: Kryterium dotyczy wyłącznie projektów z zakresu ochrony gatunków <i>ex-situ</i> , ochrony zasobów genowych oraz budowy centrów rehabilitacji zwierząt	2 p. – Brak proponowanych w projekcie działań doprowadzi do całkowitej utraty gatunku w Polsce; 1 p. – Brak proponowanych w projekcie działań stwarza ryzyko pogorszenia stanu lub zmniejszenia populacji gatunku w Polsce.	2		4	

4a.	Status ochronny obszaru	Ocenie podlega ranga obszaru na którym realizowany jest projekt Uwaga: Kryterium dotyczy projektów z zakresu ochrony gatunków i siedlisk <i>in-situ</i>	4 p. – Obszar NATURA2000 lub inny obszar chroniony o statusie międzynarodowym 3 p. – Park narodowy, rezerwat 2 p. – Park krajobrazowy 1p. – Obszar chronionego krajobrazu lub inne obszary, na których występują gatunki lub siedliska wymagające ochrony	4		16	
4b.	Liczba gatunków będących przedmiotem ochrony	Celem jest określenie liczby gatunków objętych ochroną <i>ex-situ</i> , ochroną zasobów genowych lub liczby gatunków, które będą mogły być przetrzymywane w centrum rehabilitacji zwierząt Uwaga: Kryterium dotyczy wyłącznie projektów z zakresu ochrony gatunków <i>ex-situ</i> , ochrony zasobów genowych oraz budowy centrów rehabilitacji zwierząt	4 p. – 16 i więcej gatunków 3 p. – 10 – 15 gatunków 2 p. – 4 – 9 gatunków 1p. – 1- 3 gatunki	4		16	
5. a i b	Zasięg przestrzenny projektu	Ocenie podlega lokalizacja projektu względem podziału administracyjnego kraju Zasięg lokalny: projekty nie wykraczające poza obszar jednego powiatu Zasięg regionalny: projekty wykraczające poza obszar jednego powiatu i nie wykraczające poza obszar jednego województwa. Zasięg ponadregionalny: projekty wykraczające poza obszar jednego województwa.	4 p. – Zasięg ponadregionalny 2 p. – Zasięg regionalny 1 p. – Zasięg lokalny	1		4	
6. a i b	Kompleksowość projektu	W ramach działania powinny być finansowane przede wszystkim projekty kompleksowe, nawiązujące do celów działań całej osi priorytetowej. Celem jest określenie kompleksowości doboru działań realizowanych w ramach projektu.	3 p. – Projekt nawiązuje do celów innych działań realizowanych w ramach osi priorytetowej (np. projekty dotyczące ochrony gatunkowej, które zawierają działania zmierzające do udrażniania korytarzy migracyjnych) 2 p. – Projekt nawiązuje do celów jednego działania, ale obejmuje więcej niż jeden rodzaj realizowanych zadań (np. projekty dotyczące ochrony siedlisk, których dodatkowym elementem jest budowa i modernizacja małej infrastruktury turystycznej) 1 p. – Projekt nawiązuje do celów jednego	2		6	

			działania, i obejmuje jeden rodzaj realizowanych zadań				
						93	Suma

BUDOWA LUB MODERNIZACJA MAŁEJ INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ OCHRONIE OBSZARÓW CHRONIONYCH PRZED NADMIERNĄ PRESJĄ TURYSTÓW

<u>Nr</u>	<u>Kryteria</u>	<u>Opis kryterium</u>	<u>Zasady oceny kryterium</u>	<u>Waga</u>	<u>Punktacja*</u>	<u>Max. Punktacja</u>	<u>Wynik</u>
1.	Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne	<p>Ocena opiera się na sześciu kryteriach cząstkowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów ekologicznych:</p> <p>1.1. Celowość realizacji proponowanego projektu.</p> <p>1.2. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.</p> <p>1.3. Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb gatunków, siedlisk lub ekosystemów będących przedmiotem projektu lub znajdujących się w jego oddziaływaniu oraz komplementarność podejmowanych działań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze objętym projektem.</p> <p>1.4. Adekwatność zastosowanych metod i technologii.</p> <p>1.5. Zgodność z lokalnymi planami ochrony i programami ochrony gatunków (jeśli istnieją).</p> <p>1.6. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.</p>	<p>3p. – w dużym stopniu spełnia kryterium,</p> <p>2p. – w średnim stopniu spełnia kryterium,</p> <p>0p. – w niewielkim stopniu spełnia kryterium,</p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>4</p>		51	
2.	Status ochronny obszaru, na który oddziałuje	<p>Celem jest określenie priorytetów wśród obszarów chronionych</p> <p>Ocenie podlega ranga obszaru, na który będzie</p>	<p>4 p. – Obszar NATURA2000 lub inny obszar chroniony o statusie międzynarodowym</p> <p>3 p. – Park narodowy, rezerwat</p>	4		16	

* Wypełnia osoba oceniająca.

	projekt	miała wpływ tworzona lub modernizowana infrastruktura	2 p. – Park krajobrazowy 1 p. – Obszar chronionego krajobrazu				
3.	Zasięg przestrzenny projektu	Ocenie podlega lokalizacja projektu względem podziału administracyjnego kraju Zasięg lokalny: projekty nie wykraczające poza obszar jednego powiatu Zasięg regionalny: projekty wykraczające poza obszar jednego powiatu i nie wykraczające poza obszar jednego województwa. Zasięg ponadregionalny: projekty wykraczające poza obszar jednego województwa.	4 p. – Zasięg ponadregionalny 2 p. – Zasięg regionalny 1 p. – Zasięg lokalny	1		4	
4.	Wykorzystywane materiały	Ocenie podlega dobór materiałów użytych do realizacji przedsięwzięcia pod względem zapewnienia trwałości walorów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludzi. W ramach działania preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie materiałów naturalnych. Wykorzystanie innych materiałów jest dopuszczone.	4 p. – powyżej 75% inwestycji/obiektów realizowanych w ramach projektu będzie wykonane z materiałów naturalnych 2 p. – powyżej 25% do 75% inwestycji/obiektów realizowanych w ramach projektu będzie wykonane z materiałów naturalnych 1 p. – od 0 do 25% inwestycji/obiektów realizowanych w ramach projektu będzie wykonane z materiałów naturalnych	2		8	
						79	Suma

BUDOWA CENTRUM/CENTRÓW PRZETRZYMYWANIA GATUNKÓW CITES

<u>Nr</u>	<u>Kryteria</u>	<u>Opis kryterium</u>	<u>Zasady oceny kryterium</u>	<u>Waga</u>	<u>Punktacja</u>	<u>Max. Punktacja</u>	<u>Wynik</u>
1.	Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne	Ocena opiera się na sześciu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów ekologicznych: 1.1. Celowość realizacji proponowanego projektu. 1.2. Trafność i adekwatność	3p. – w dużym stopniu spełnia kryterium, 2p. – w średnim stopniu spełnia kryterium, 0p. – w niewielkim stopniu spełnia kryterium,	4		51	

		<p>zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.</p> <p>1.3. Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb gatunków, siedlisk lub ekosystemów będących przedmiotem projektu lub znajdujących się w jego oddziaływaniu oraz komplementarność podejmowanych działań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze objętym projektem.</p> <p>1.4. Adekwatność zastosowanych metod i technologii.</p> <p>1.5. Zgodność z lokalnymi planami ochrony i programami ochrony gatunków (jeśli istnieją).</p> <p>1.6. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.</p>		4			
				2			
				2			
				1			
				4			
2.	Możliwości planowanego ośrodka w zakresie przyjęcia różnych gatunków	<p>Celem oceny jest stwierdzenie, czy przyjęte rozwiązania techniczne stwarzają warunki dla przetrzymywania okazów gatunków wymienionych w Konwencji o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem oraz obowiązujących aktach prawnych wprowadzających Konwencję we Wspólnocie.</p>	<p>Zastosowane rozwiązania techniczne stwarzają warunki dla przetrzymywania:</p> <p>3 p. – roślin</p> <p>1 p. – dużych ssaków drapieżnych</p> <p>1 p. – średnich i dużych małp i małpiatek</p> <p>1 p. – ssaków kopytnych</p> <p>2 p. – ptaków, w tym ptaków szponiastych i sów</p> <p>2 p. – małych zwierząt egzotycznych (ssaki, gady, płazy, bezkręgowce)</p> <p>2 p. – ryb</p> <p>wymienionych w załącznikach do Konwencji o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem (CITES) oraz do obowiązujących aktów prawnych wprowadzających Konwencję we Wspólnocie</p>	2		24	
3.	Skala oddziaływania projektu	Oceniana jest liczba przejść granicznych	4 p. – Projekt zapewni rozwiązanie problemów związanych z	4		16	

		oraz obszar rynku wewnętrznego podlegającego kontroli, które obsługiwane będą przez ośrodek. Beneficjent zobowiązany będzie przedstawić wiarygodne informacje nt. podmiotów Służby Celnej, Straży Granicznej i Policji, z którymi podejmie współpracę.	przechowywaniem okazów gatunków CITES w skali całego kraju - umożliwi przyjęcie osobników z przejść granicznych oraz zatrzymań dokonywanych na rynku wewnętrznym z obszaru całego kraju 3 p. – Projekt zapewni rozwiązanie problemów związanych z przechowywaniem okazów gatunków CITES przynajmniej w skali połowy kraju (tj. minimum 8 województw) - umożliwi przyjęcie osobników z przejść granicznych oraz zatrzymań dokonywanych na rynku wewnętrznym z minimum 8 województw 2 p. – Projekt zapewni rozwiązanie problemów związanych z przechowywaniem okazów gatunków CITES w skali kilku regionów - umożliwi przyjęcie osobników z przejść granicznych oraz zatrzymań dokonywanych na rynku wewnętrznym z obszaru co najmniej dwóch województw 1 p. – Projekt zapewni rozwiązanie problemów związanych z przechowywaniem okazów gatunków CITES w skali jednego regionu - umożliwi przyjęcie osobników z przejść granicznych oraz zatrzymań dokonywanych na rynku wewnętrznym z obszaru jednego województwa				
						91	Suma

Metodyka oceny dla kryterium nr 1 *Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne dla Działania 5.1*

Ocena opiera się na sześciu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów.

Za każde kryterium częściowe ekspert może przyznać od 0 do 3 punktów, oceniając w jakim stopniu przyjęte rozwiązania wpływają na spełnienie poszczególnych kryteriów:

3p. – dużym,

2p. – średnim,

0p. – niewielkim.

Uwaga: Przyznanie 0 punktów w którymkolwiek z kryteriów częściowych powoduje odrzucenie wniosku.

Opis kryteriów częściowych:

1. Celowość realizacji proponowanego projektu.

Ocenie podlega czy realizacja projektu jest celowa i uzasadniona z punktu widzenia rzeczywistych potrzeb ochronnych gatunków, siedlisk lub ich ekosystemów objętych projektem lub znajdujących się w jego zasięgu. Osoba oceniająca odniesie się do zidentyfikowanych potrzeb i porówna ich adekwatność w stosunku do założonych celów, zwracając szczególną uwagę na logiczne powiązanie problemu z proponowanym rozwiązaniem, mając także na uwadze spójność danych przedstawionych we wniosku o

dofinansowanie. W przypadku projektów z zakresu budowy lub modernizacji małej infrastruktury turystycznej przedmiotem oceny będzie w szczególności aktualne zagrożenie dla gatunków i siedlisk występujących na obszarze objętym projektem wynikające ze stwierdzonej w latach poprzednich presji turystów na obszar chroniony.

2. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.

Ocenie podlega czy zaplanowane w ramach projektu zadania są właściwe i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów. Osoba oceniająca odniesie się do zaplanowanych działań i porówna ich adekwatność w stosunku do celów projektu.

3. Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb gatunków, siedlisk lub ekosystemów będących przedmiotem projektu lub znajdujących się w jego oddziaływaniu oraz komplementarność podejmowanych działań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze objętym projektem.

Ocenie podlega czy zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają wszystkie aspekty związane z potrzebami ochronnymi gatunków, siedlisk lub ich ekosystemów objętych projektem lub znajdujących się w jego zasięgu. Preferowane będzie podejście kompleksowe zapewniające długofalową ochronę. Przedmiotem oceny będzie również związek projektu z dotychczas podejmowanymi działaniami ochronnymi. Najwyższą ocenę uzyskają projekty, które są częścią lub są powiązane z innymi działaniami dotyczącymi ochrony gatunków lub siedlisk, które były podejmowane na obszarze objętym projektem.

4. Adekwatność zastosowanych metod i technologii.

Ocenie podlega czy planowane metody realizacji projektu lub stosowane rozwiązania technologiczne są zgodne i dostosowane do występujących uwarunkowań, np. warunków terenowych, potrzeb ochronnych gatunków, siedlisk lub ich ekosystemów.

W przypadku projektów dotyczących budowy centrów przetrzymywania gatunków CITES ocenie podlega czy projekt dotyczy pełnienia funkcji określonych w Konwencji o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem, jest zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi wprowadzającymi Konwencję we Wspólnocie oraz zaleceniami Komisji Europejskiej w tym zakresie.

5. Zgodność z lokalnymi planami ochrony i programami ochrony gatunków (jeśli istnieją).

Osoba oceniająca określi w jakim stopniu zaproponowane w ramach projektu zadania oraz metody i technologie nawiązują do planów ochrony obszarów chronionych lub programów ochrony gatunków.

W przypadku, gdy lokalne plany ochrony lub programy ochrony gatunków nie zostały opracowane dla obszaru lub gatunku, którego dotyczy projekt, osoba oceniająca wniosek przyporządkowuje kategorię „nie dotyczy”.

6. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.

Osoba oceniająca określi czy zaplanowane efekty ekologiczne są realne oraz oszacuje prawdopodobieństwo ich osiągnięcia i utrzymania, biorąc pod uwagę sposób doboru oraz zakres zaproponowanych zadań oraz metod i technologii wykorzystywanych w trakcie realizacji projektu. Najwyższą ocenę uzyskają projekty o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Osoba oceniająca określi również, czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.

3. Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Brak

PRIORYTET V: OCHRONA PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH

DZIAŁANIE 5.2: ZWIĘKSZENIE DROŻNOŚCI KORYTARZY EKOLOGICZNYCH

Przewidywane tryby wyboru:

- tryb konkursowy

1. Dodatkowe kryteria formalne

<u>I.p.</u>	<u>Nazwa Kryterium</u>	<u>Opis Kryterium</u>	<u>TAK/NIE</u>
11.	Projekt o charakterze powtarzalnym – realizowany z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi	Opis V osi priorytetowej zakłada wspieranie projektów o charakterze powtarzalnym – realizowanych z wykorzystaniem metod i narzędzi o potwierdzonej skuteczności. Beneficjent powinien zadeklarować czy planowany projekt spełnia to założenie.	
12.	Poprawność wykonania planu realizacji przedsięwzięcia	Ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku <i>Planu realizacji przedsięwzięcia</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami określonymi w ogłoszeniu o konkursie	
13.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub dyrektora parku narodowego w przypadku projektów w parkach narodowych.	

2. Kryteria merytoryczne I stopnia

ZWIĘKSZANIE DROŻNOŚCI KORYTARZY EKOLOGICZNYCH

Nr	Kryteria	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Punktacja	Max. punktacja	Wynik
1.	Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne	<p>Ocena opiera się na siedmiu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów ekologicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Celowość realizacji proponowanego projektu. 2. Lokalizacja przedsięwzięcia na szlaku migracji zwierząt. 3. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów. 4. Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb gatunków znajdujących się w zasięgu oddziaływania projektu oraz komplementarność podejmowanych działań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze objętym projektem. 5. Adekwatność zastosowanych metod i technologii. 6. Zgodność z lokalnymi planami i programami ochrony gatunków i/lub siedlisk (jeśli istnieją). 7. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych. 	<p>3p. – w dużym stopniu spełnia kryterium,</p> <p>2p. – w średnim stopniu spełnia kryterium,</p> <p>0p. – w niewielkim stopniu spełnia kryterium,</p>	<p>4</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>4</p>		55	

2.	Znaczenie korytarza	Oceniana będzie ranga korytarza tj. jego znaczenie dla utrzymania ciągłości między obszarami przyrodniczymi, w szczególności obszarami NATURA 2000.	3 p. - Projekt ważny dla utrzymania spójności obszarów NATURA 2000 2 p. - Projekt ważny dla utrzymania ciągłości korytarzy ekologicznych o znaczeniu europejskim lub krajowym 1 p. - Projekt ważny dla utrzymania ciągłości regionalnych korytarzy ekologicznych	4		12	
3.	Skala projektu	Celem jest określenie skali oddziaływania projektu, czy jest to pojedyncze przedsięwzięcie czy grupa powiązanych przedsięwzięć	2 p. - Grupa powiązanych funkcjonalnie przedsięwzięć 1p. – Pojedyncze przedsięwzięcie	2		4	
						71	Suma

Metodyka oceny dla kryterium nr 1 *Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne dla Działania 5.2*

Ocena opiera się na siedmiu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej i poprawności metodologicznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów.

Za każde kryterium częściowe ekspert może przyznać od 0 do 3 punktów, oceniając w jakim stopniu przyjęte rozwiązania wpływają na spełnienie poszczególnych kryteriów:

3p. – dużym,

2p. – średnim,

0p. – niewielkim,

Uwaga: Przyznanie 0 punktów w którymkolwiek z kryteriów częściowych powoduje odrzucenie wniosku.

Opis kryteriów częściowych:

1. Celowość realizacji proponowanego projektu.

Ocenie podlega czy realizacja projektu jest celowa i uzasadniona z punktu widzenia występowania rzeczywistych ograniczeń dla przemieszczania się zwierząt. Osoba oceniająca odniesie się do założonych celów projektu i określi ich adekwatności do występujących potrzeb, w tym w szczególności skali oraz znaczenia zidentyfikowanych barier.

2. Lokalizacja przedsięwzięcia na szlaku migracji zwierząt.

Beneficjent powinien w wiarygodny sposób udokumentować, że projekt realizowany będzie na szlaku migracji zwierząt. Ocena dotyczy przedstawionych informacji nt. szlaków migracji zwierząt (istniejących opracowań naukowych, wykonanych lub planowanych inwentaryzacji przyrodniczych). Osoba oceniająca określi czy obiekt lub wszystkie obiekty (w przypadku projektów zakładających realizację kilku przejść dla zwierząt) znajdują się na szlaku migracji zwierząt.

3. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.

Ocenie podlega czy zaplanowane w ramach projektu zadania są właściwe i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów. Osoba oceniająca odniesie się do zaplanowanych działań i porówna ich adekwatność w stosunku do celów projektu.

4. Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb gatunków znajdujących się w zasięgu oddziaływania projektu oraz komplementarność podejmowanych działań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze objętym projektem.

Ocenie podlega w jakim stopniu planowane działania wpływają na ograniczenie negatywnego oddziaływania występujących barier oraz czy zaplanowane działania są wystarczające dla zminimalizowania negatywnego wpływu czynników ograniczających przemieszczanie się zwierząt. Preferowane będzie podejście kompleksowe zapewniające pełną i długofalową ochronę populacji gatunków.

Przedmiotem oceny będzie również związek projektu z dotychczas podejmowanymi działaniami ochronnymi. Najwyższą ocenę uzyskają projekty, które są częścią lub są powiązane z innymi działaniami dotyczącymi ochrony gatunków lub siedlisk, które były podejmowane na obszarze objętym projektem.

5. Adekwatność zastosowanych metod i technologii.

Ocenie podlega czy planowane metody realizacji projektu lub stosowane rozwiązania technologiczne są zgodne i dostosowane do występujących uwarunkowań, np. warunków terenowych oraz specyficznych potrzeb, cech oraz behawioru gatunków dla których tworzone jest przejście. Zaproponowane rozwiązania techniczne powinny zapewniać skuteczne przemieszczanie się zwierząt. Ocenie podlegają będą przedstawione informacje nt. przyjętych założeń projektowych.

6. Zgodność z lokalnymi planami i programami ochrony gatunków i/lub siedlisk (jeśli istnieją).

Osoba oceniająca określi w jakim stopniu zaproponowane w ramach projektu zadania oraz metody i technologie nawiązują do planów i programów wyznaczających ramy dla realizacji tego rodzaju przedsięwzięć oraz programów i planów ochrony obszarów chronionych lub programów ochrony gatunków i/lub siedlisk.

W przypadku, gdy lokalne plany lub programy ochrony gatunków nie zostały opracowane dla obszaru, gatunku, siedliska, którego dotyczy projekt, osoba oceniająca wniosek przyporządkowuje kategorię „nie dotyczy”.

7. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.

Osoba oceniająca określi czy zaplanowane efekty ekologiczne są realne oraz oszacuje prawdopodobieństwo ich osiągnięcia i utrzymania, biorąc pod uwagę sposób doboru oraz zakres zaproponowanych zadań oraz metod i technologii wykorzystywanych w trakcie realizacji projektu. Najwyższą ocenę uzyskają projekty o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Osoba oceniająca określi również, czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.

3. Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Brak

PRIORYTET V: OCHRONA PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH

DZIAŁANIE 5.3: OPRACOWANIE PLANÓW OCHRONY

Przewidywane tryby wyboru:

- tryb konkursowy
- tryb indywidualny

1. Dodatkowe kryteria formalne

<u>l.p.</u>	<u>Nazwa Kryterium</u>	<u>Opis Kryterium</u>	<u>TAK/NIE</u>
11.	Projekt o charakterze powtarzalnym – realizowany z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi	Opis V osi priorytetowej zakłada wspieranie projektów o charakterze powtarzalnym – realizowanych z wykorzystaniem metod i narzędzi o potwierdzonej skuteczności. Beneficjent powinien zadeklarować czy planowany projekt spełnia to założenie.	
12.	Poprawność wykonania planu realizacji przedsięwzięcia	Ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku <i>Planu realizacji przedsięwzięcia</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami określonymi w ogłoszeniu o konkursie	
13.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub dyrektora parku narodowego w przypadku projektów w parkach narodowych.	

2. Kryteria merytoryczne I stopnia

PRZYGOTOWANIE PLANÓW OCHRONY DLA OBSZARÓW NATURA 2000 (wariant a)

ORAZ

PRZYGOTOWANIE PLANÓW OCHRONY DLA PARKÓW NARODOWYCH, PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH ORAZ REZERWATÓW PRZYRODY (wariant b)

Nr	Kryteria	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Punktacja*	Max. punktacja	Wynik
PLANY OCHRONY DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW I SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 ORAZ INNYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH							
1	Wartość merytoryczna projektu i zakładane efekty ekologiczne	<p>Ocena opiera się na sześciu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów ekologicznych:</p> <p>1.1. Celowość realizacji proponowanego projektu.</p> <p>1.2. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.</p> <p>1.3. Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb gatunków, siedlisk lub ekosystemów będących przedmiotem projektu lub znajdujących się w jego oddziaływaniu oraz komplementarność podejmowanych działań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze objętym projektem.</p> <p>1.4. Adekwatność zastosowanych metod i technologii.</p>	<p>3p. – w dużym stopniu spełnia kryterium,</p> <p>2p. – w średnim stopniu spełnia kryterium,</p> <p>0p. – w niewielkim stopniu spełnia kryterium,</p>	<p>4</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>3</p>		51	

* Wypełnia osoba oceniająca.

		1.5. Zgodność z lokalnymi planami ochrony i programami ochrony gatunków (jeśli istnieją). 1.6. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.		1 3			
2. a	Status ochronny obszaru	Ocenie podlega status ochronny obszaru objętego planem Uwaga: Kryterium dotyczy projektów związanych z przygotowaniem planów ochrony dla obszarów Natura 2000	4 p. – specjalne obszary ochrony siedlisk, na których występują siedliska/gatunki priorytetowe lub obszary specjalnej ochrony ptaków 2 p – pozostałe obszary Natura 2000	4		16	
2. b	Status ochronny obszaru	Ocenie podlega status ochronny obszaru objętego planem ochrony Uwaga: Kryterium dotyczy projektów związanych z przygotowaniem planów ochrony dla parków narodowych, parków krajobrazowych oraz rezerwatów przyrody.	4 p. - parki narodowe i 3 p. - rezerваты 1 p. - parki krajobrazowe	4		16	
3. a i b	Pilność realizacji	Ocenie podlega pilność wykonania planu ze względu na uwarunkowania prawne i/lub zewnętrzną presję wywieraną na dany obszar, gatunek lub siedlisko.	4 p. - Zewnętrzna presja na obszar/obszary (np. działania inwestycyjne) planowane do podjęcia w miejscu objętym ochroną (lub w jego otoczeniu) wymaga pilnego opracowania planu ochrony 2 p. – Brak planu ochrony stwarza ryzyko pogorszenia warunków siedliskowych lub zmniejszenia populacji na danym stanowisku/stanowiskach	2		8	
4. a i b	Dotychczasowa dokumentacja na temat obszaru	Ocenie podlega dotychczasowa dokumentacja dotycząca tego obszaru.	4 p. – Dotychczasowa dokumentacja pozwala na sporządzenie projektu planu ochrony w ciągu 1 roku 3 p. – Dotychczasowa dokumentacja pozwala na sporządzenie projektu planu ochrony w ciągu 3 lat 1 p. – Dotychczasowa dokumentacja pozwala na sporządzenie projektu planu ochrony w okresie powyżej 3 lat	1		4	

5. a i b	Liczba obszarów objętych planami ochrony	W ramach działania preferowane będą kompleksowe projekty, które obejmują przygotowanie dokumentacji dla większej ilości obszarów	4 p. - więcej niż 10 obszarów 3 p. - 6 – 10 obszarów 2 p. - 2 – 5 obszarów 1 p. - 1 obszar	1		4	
						83	Suma
KRAJOWE PROGRAMY OCHRONY WYBRANYCH GATUNKÓW LUB SIEDLISK PRZYRODNICZYCH							
1.	Ranga gatunku lub siedliska	Ocenie podlega status ochronny oraz stopień zagrożenia gatunku lub siedliska objętego programem ochrony, na podstawie <i>Raportów dotyczących stanu zachowania wszystkich siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty</i> , przygotowanych przez Polskę w roku 2007 zgodnie z postanowieniami art. 17. 1 Dyrektywy Siedliskowej, <i>Polskiej Czerwonej Księgi Roślin i Zwierząt</i> lub <i>Czerwonych Listach gatunków</i> . (jeżeli gatunek znajduje się za równo w <i>Raporcie</i> , <i>Czerwonej Księdze</i> jak i <i>Czerwonej Liście</i> , punkty przyznawane są na podstawie oceny korzystniejszej)	4p. – Siedliska i gatunki w złym stanie (U2) , gatunki wymarłe w Polsce (EXP) lub krytycznie zagrożone (CR) 3 p. – Siedliska i gatunki w stanie niezadowolającym (U2) lub nieznanym (XX), gatunki zagrożone wyginięciem (EN) lub narażone na wyginięcie (VU) 1 p. – Siedliska i gatunki w stanie właściwym (FV), oraz gatunki niższego ryzyka (LR)	4		16	
2.	Pilność wdrożenia	Ocenie podlega pilność wykonania planu, ze względu na istnienie zewnętrznej presji wywieranej na dany gatunek lub siedlisko.	2 p. - Pogarszająca się sytuacja gatunku lub siedliska uzasadniają pilną potrzebę opracowania programu ochrony 1 p. – Brak planu ochrony stwarza ryzyko pogorszenia warunków siedliskowych lub zmniejszenia populacji na danym stanowisku/stanowiskach	3		6	
						22	Suma

Metodyka oceny dla kryterium nr 1 Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne dla Działania 5.3.1: PLANY OCHRONY DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW I SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 ORAZ INNYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

Ocena opiera się na sześciu kryteriach cząstkowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów.

Za każde kryterium cząstkowe ekspert może przyznać od 0 do 3 punktów, oceniając w jakim stopniu przyjęte rozwiązania wpływają na spełnienie poszczególnych kryteriów:

3p. – dużym,

2p. – średnim,

0p. – niewielkim.

Uwaga: Przyznanie 0 punktów w którymkolwiek z kryteriów cząstkowych powoduje odrzucenie wniosku.

Opis kryteriów cząstkowych:

1. Celowość realizacji proponowanego projektu.

Ocenie podlega czy realizacja projektu jest celowa i uzasadniona z punktu widzenia rzeczywistych potrzeb ochronnych obszarów objętych projektem. Osoba oceniająca odniesie się do zidentyfikowanych potrzeb i porówna ich adekwatność w stosunku do założonych celów, zwracając szczególną uwagę na logiczne powiązanie problemu z proponowanym rozwiązaniem, mając także na uwadze spójność danych przedstawionych we wniosku o dofinansowanie.

2. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.

Ocenie podlega czy zaplanowane w ramach projektu zadania są właściwe i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów. Osoba oceniająca odniesie się do zaplanowanych działań i porówna ich adekwatność w stosunku do celów projektu.

3. Kompleksowość proponowanych działań z punktu widzenia potrzeb gatunków, siedlisk lub ekosystemów będących przedmiotem projektu lub znajdujących się w jego oddziaływaniu oraz komplementarność podejmowanych działań z innymi działaniami realizowanymi na obszarze objętym projektem.

Ocenie podlega czy zaplanowane działania są wystarczające i uwzględniają wszystkie aspekty związane z potrzebami ekologicznymi, społecznymi, prawno-administracyjnymi oraz gospodarczymi istniejącymi na terenie objętym projektem. Preferowane będzie podejście kompleksowe zapewniające ujęcie wszystkich ww. aspektów. Przedmiotem oceny będzie również związek projektu z dotychczas podejmowanymi działaniami ochronnymi i/lub istniejącymi wcześniej planami ochrony.

4. Adekwatność zastosowanych metod i technologii.

Ocenie podlega czy planowane narzędzia realizacji projektu lub stosowane rozwiązania metodologiczne są zgodne i dostosowane do występujących uwarunkowań na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Szczegółnej ocenie będzie podlegała metodologia i zakres konsultacji społecznych.

5. Zgodność z lokalnymi planami zagospodarowania terenu (w tym planami urządzania lasu)

Osoba oceniająca określi w jakim stopniu zaproponowane w ramach projektu zadania oraz metody nawiązują do planów zagospodarowania terenu.

W przypadku, gdy lokalne plany nie zostały opracowane dla obszaru, którego dotyczy projekt, osoba oceniająca wniosek przyporządkowuje kategorię „nie dotyczy”.

6. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.

Osoba oceniająca określi czy zaplanowane efekty ekologiczne są realne oraz oszacuje prawdopodobieństwo ich osiągnięcia i utrzymania, biorąc pod uwagę sposób doboru oraz zakres zaproponowanych zadań oraz metod wykorzystywanych w trakcie realizacji projektu. Najwyższą ocenę uzyskają projekty o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Osoba oceniająca określi również, czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.

3. Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Brak

PRIORYTET V: OCHRONA PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIE POSTAW EKOLOGICZNYCH

DZIAŁANIE 5.4: KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH SPRZYJAJĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA, W TYM RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ.

Przewidywane tryby wyboru:

- tryb konkursowy
- tryb indywidualny

1. Dodatkowe kryteria formalne

l.p.	<u>Nazwa Kryterium</u>	<u>Opis Kryterium</u>	<u>TAK/NIE</u>
11.	Projekt o charakterze powtarzalnym – realizowany z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi	Opis V osi priorytetowej zakłada wspieranie projektów o charakterze powtarzalnym – realizowanych z wykorzystaniem metod i narzędzi o potwierdzonej skuteczności. Beneficjent powinien zadeklarować czy planowany projekt spełnia to założenie.	
12.	Poprawność wykonania Planu realizacji przedsięwzięcia	Ocenie podlega zgodność załączonego do wniosku <i>Planu realizacji przedsięwzięcia</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami określonymi w ogłoszeniu o konkursie	
13.	Doświadczenie Beneficjenta w realizacji projektów z zakresu komunikacji społecznej	Ocenie podlega doświadczenie Beneficjenta w zakresie realizacji podobnych projektów. Podmiot realizujący projekt powinien udokumentować, że w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku, zrealizował przynajmniej jeden projekt dotyczący komunikacji społecznej w zakresie ochrony przyrody lub ochrony środowiska.	

2. Kryteria merytoryczne I stopnia

SZKOLENIA ORAZ AKTYWNA EDUKACJA DLA GRUP ZAWODOWYCH WYWIERAJĄCYCH NAJWIĘKSZY WPŁYW NA PRZYRODĘ

Nr	Kryteria	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Punktacja	Max. punktacja	Wynik
1.	Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne	Ocena opiera się na pięciu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów ekologicznych: 1. Celowość realizacji proponowanego projektu. 2. Wartość poznawczo - edukacyjna projektu. 3. Identyfikacja grupy docelowej 4. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów. 5. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.	3p. – w dużym stopniu spełnia kryterium, 2p. – w średnim stopniu spełnia kryterium, 0p. – w niewielkim stopniu spełnia kryterium,	4 3 3 3 4		51	
2.	Stopień rozpowszechnienia informacji nt. zagadnienia będącego przedmiotem szkolenia	Ocenie będzie podlegać stopień rozpoznania i zapotrzebowania na szkolenia oraz aktywną edukację w zakresie realizowanego przedsięwzięcia	2 p. - projekt o podobnej tematyce nie był dotychczas realizowany 1 p. - projekt o podobnej tematyce był realizowany	1		2	
3	Spodziewany zasięg rozpowszechnienia informacji	Ocenie podlega zasięg rozpowszechnianych informacji	2 p. - Zasięg krajowy 1 p. - Zasięg ponadregionalny	4		8	

		Beneficjent powinien wykazać, że podjęte działania i zastosowane techniki rozpowszechnienia informacji stwarzają możliwość skutecznego dotarcia do docelowej grupy odbiorców z całego obszaru, którym objęty jest projekt. Zasięg krajowy: zasięg rozpowszechnienia informacji – cały kraj. Zasięg ponadregionalny: zasięg rozpowszechnienia informacji – co najmniej 2 województwa					
4.	Doświadczenia beneficjenta	Ocenie poddane zostaną doświadczenia członków zespołu realizującego projekt w zakresie prowadzenia szkoleń dotyczących podobnego zakresu tematycznego	3 p. - Członkowie zespołu realizującego projekt zrealizowali co najmniej 10 szkoleń 2 p. - Członkowie zespołu realizującego projekt zrealizowali co najmniej 6 szkoleń 1 p. - Członkowie zespołu realizującego projekt zrealizowali, do 4 szkoleń	1		3	
5.	Kompleksowość projektu	Przedmiotem oceny będzie kompleksowość tematyki oraz stosowanych metod	2 p. - Projekt dotyczy przekazania kompleksowej wiedzy na temat danej dziedziny, uwzględnia wiele zagadnień szczegółowych i zakłada realizację serii szkoleń 1 p. - Projekt dotyczy jednego zagadnienia szczegółowego lub zakłada realizację pojedynczych szkoleń	2		4	
						68	Suma

OGÓLNOPOLSKIE I PONADREGIONALNE DZIAŁANIA EDUKACYJNE, KAMPANIE INFORMACYJNO – PROMOCYJNE, IMPREZY MASOWE ORAZ KONKURSY I FESTIWALE EKOLOGICZNE (wariant a)

ORAZ

DZIAŁANIA EDUKACYJNE SKIEROWANE DO SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH NA OBSZARACH CHRONIONYCH (wariant b)

Nr	Kryteria	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Punktacja	Max. punktacja	Wynik
1. a i b	Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne	<p>Ocena opiera się na pięciu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów ekologicznych.:</p> <p>1. Celowość realizacji proponowanego projektu.</p> <p>2. Wartość poznawczo - edukacyjna projektu.</p> <p>3. Identyfikacja grupy docelowej</p> <p>4. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.</p> <p>5. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.</p>	<p>3p. – w dużym stopniu spełnia kryterium,</p> <p>2p. – w średnim stopniu spełnia kryterium,</p> <p>0p. – w niewielkim stopniu spełnia kryterium,</p>	<p>4</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p>		51	
2.a	Stopień rozpowszechnienia informacji nt. zagadnienia będącego przedmiotem projektu	<p>Ocenić będzie podlegać stopień rozpoznania i zapotrzebowania na działania informacyjno-edukacyjne w zakresie realizowanego przedsięwzięcia</p> <p>Uwaga: Kryterium dotyczy ogólnopolskich i ponadregionalnych działań edukacyjnych, kampanii informacyjno-promocyjnych,</p>	<p>2 p. - projekt o podobnej tematyce nie był dotychczas realizowany</p> <p>1 p. - projekt o podobnej tematyce był realizowany</p>	2		4	

		impres masowych oraz konkursów i festiwali ekologicznych.					
2. b	Status ochronny obszaru	Ocenie podlega status ochrony obszaru na którym realizowany będzie projekt Uwaga: Kryterium dotyczy projektów edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnych na obszarach chronionych.	4p – projekt skierowany do społeczności lokalnych zamieszkujących obszary Natura 2000 lub tereny znajdujące się w ich bezpośrednim sąsiedztwie 2 p - projekt skierowany do społeczności lokalnych zamieszkujących tereny w bezpośrednim sąsiedztwie parków narodowych lub rezerwatów 1 p – projekt skierowany do społeczności lokalnych zamieszkujących na obszarze parków krajobrazowych	3		12	
3a.	Spodziewany zasięg rozpowszechnienia informacji Uwaga: Kryterium nie dotyczy działań edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnych na obszarach chronionych	Ocenie podlega zasięg rozpowszechnianych informacji. Beneficjent powinien wykazać, że podjęte działania i zastosowane techniki rozpowszechnienia informacji stwarzają możliwość skutecznego dotarcia do docelowej grupy odbiorców z całego obszaru, którym objęty jest projekt. Uwaga: Kryterium dotyczy ogólnopolskich i ponadregionalnych działań edukacyjnych, kampanii informacyjno-promocyjnych, imprez masowych oraz konkursów i festiwali ekologicznych.	4 p. - Zasięg krajowy (16 województw) 3 p. - 8 – 15 województw 2 p. – 5 – 7 województw 1 p. – 2 – 4 województw	3		12	
3b.	Spodziewany zasięg rozpowszechnienia informacji Uwaga: Kryterium dotyczy wyłącznie działań edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnych na obszarach chronionych	Ocenie podlega zasięg rozpowszechnianych informacji Zasięg regionalny: działania informacyjne skierowane do społeczności lokalnych z obszaru nie wykraczającego poza jedno województwo Zasięg ponadregionalny: działania informacyjne skierowane do społeczności lokalnych z obszaru wykraczającego poza jedno województwo Uwaga: Kryterium dotyczy projektów edukacyjnych skierowanych do	4 p. – Zasięg ponadregionalny 2 p. – Zasięg regionalny	1		4	

		społeczności lokalnych na obszarach chronionych					
4. a i b	Doświadczenia beneficjenta	Ocenie poddane zostaną doświadczenia w zakresie realizacji podobnych typów projektów	3 p. - Członkowie zespołu realizowali co najmniej 10 projektów podobnego rodzaju 2 p. - Członkowie zespołu realizowali co najmniej 5 projektów podobnego rodzaju 1 p. - Członkowie zespołu realizowali do 4 projektów podobnego rodzaju	1		3	
						70	Suma

BUDOWANIE PARTNERSTW ORAZ MODEROWANIE PLATFORM DIALOGU SPOŁECZNEGO

Nr	Kryteria	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Punktacja	Max. punktacja	Wynik
1.	Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne	<p>Ocena opiera się na pięciu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów ekologicznych:</p> <p>1. Celowość realizacji proponowanego projektu.</p> <p>2. Wartość poznawczo - edukacyjna projektu.</p> <p>3. Identyfikacja grupy docelowej</p> <p>4. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.</p> <p>5. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.</p>	<p>3p. – w dużym stopniu spełnia kryterium,</p> <p>2p. – w średnim stopniu spełnia kryterium,</p> <p>0p. – w niewielkim stopniu spełnia kryterium,</p>	<p>4</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p>		51	

2.	Typ partnerów	Przedmiotem oceny będzie zróżnicowanie podmiotów , które utworzą partnerstwo w wyniku realizacji projektu (np. instytucje rządowe, samorządowe, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, instytucje naukowe)	4 p. - co najmniej cztery typy podmiotów 3 p. - trzy typy podmiotów 2 p. - dwa typy podmiotów 1 p. - jeden typ podmiotu	3		12	
3.	Liczba zaangażowanych partnerów	Przedmiotem oceny będzie liczba podmiotów tworzących partnerstwo po realizacji projektu	4 p. - 10 lub więcej partnerów 3 p. - 6 - 9 partnerów 2 p. - 3 - 5 partnerów 1 p. - 2 partnerów	2		8	
4.	Zasięg partnerstwa	Przedmiotem oceny będzie zasięg geograficzny partnerstwa utworzonego w wyniku realizacji projektu. Zasięg krajowy: w partnerstwo zaangażowane są podmioty z wszystkich województw Zasięg ponadregionalny: w partnerstwo zaangażowane są podmioty działające na terenie co najmniej 2 województw	4 p. - Zasięg krajowy 2 p. - Zasięg ponadregionalny	1		4	
						75	Suma

Metodyka oceny dla kryterium nr 1 *Wartość merytoryczna projektu oraz zakładane efekty ekologiczne dla Działania 5.4*

Ocena opiera się na pięciu kryteriach częściowych, które służą określeniu wartości merytorycznej projektu oraz zakresu, realności i trwałości zaplanowanych efektów. Za każde kryterium częściowe ekspert może przyznać od 0 do 3 punktów, oceniając w jakim stopniu przyjęte rozwiązania wpływają na spełnienie poszczególnych kryteriów:

3p. – dużym,

2p. – średnim,

0p. – niewielkim.

Uwaga: Przyznanie 0 punktów w którymkolwiek z kryteriów częściowych powoduje odrzucenie wniosku.

Kryteria częściowe:

1. Celowość realizacji proponowanego projektu.

Ocenie podlega czy realizacja projektu jest celowa i uzasadniona z punktu widzenia rzeczywistych potrzeb, w tym przede wszystkim czy istnieje zapotrzebowanie na działania informacyjne o danej tematyce lub czy występują ograniczenia w przepływie informacji na temat będący przedmiotem projektu. Osoba oceniająca odniesie się do założonych celów projektu i porówna ich adekwatność w stosunku do zidentyfikowanych potrzeb, zwracając szczególną uwagę na logiczne powiązanie problemu z proponowanym rozwiązaniem.

2. Wartość poznawczo - edukacyjna projektu.

Ocenie poddany zostanie przewidywany wpływ projektu na podniesienie świadomości społeczeństwa lub wybranych grup mających największy wpływ na stan środowiska. Osoba oceniająca projekt określi również istotność, atrakcyjność i różnorodność podejmowanej tematyki.

3. Identyfikacja grupy docelowej

Ocenie poddana zostanie trafność doboru grupy odbiorców działań informacyjnych, szkoleniowych lub podmiotów biorących udział w partnerstwie. Osoba oceniająca wniosek uwzględni adekwatność grupy odbiorców do tematyki i zakresu działań informacyjnych, szkoleniowych lub przedmiotu partnerstwa.

4. Trafność i adekwatność zaplanowanych zadań z punktu widzenia realizacji założonych celów.

Ocenie podlega czy zaplanowane w ramach projektu zadania są właściwe i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów. Osoba oceniająca odniesie się do zaplanowanych działań i porówna ich adekwatność w stosunku do celów projektu. Ocenie podlega również czy planowane metody realizacji projektu lub zastosowane techniki przekazu informacji oraz metody ewaluacji są skuteczne i dostosowane do skali przedsięwzięcia oraz grupy docelowej (wymagań oraz cech), do której kierowany jest projekt.

5. Realność oraz zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych.

Osoba oceniająca określi czy zaplanowane efekty ekologiczne są realne oraz oszacuje prawdopodobieństwo ich osiągnięcia i utrzymania, biorąc pod uwagę sposób doboru oraz zakres zaproponowanych zadań, metod oraz wykorzystywanych w trakcie realizacji projektu technik. Najwyższą ocenę uzyskają projekty o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Osoba oceniająca określi również, czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.

3. Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Brak